

УДК 330.15

Стасюк В.В.

*аспірант кафедри економічної теорії та міжнародної економіки
Луцького національного технічного університету*

СТИМУЛЮЮЧЕ ТАРИФООТВОРЕННЯ ЯК СКЛАДОВА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ КОНЦЕСІЙНИХ ТА ОРЕНДНИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ КОМУНАЛЬНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ УКРАЇНИ

PROMOTIONAL TARIFFS SETTING AS A COMPONENT OF INVESTMENT ACTIVITY IN THE CONDITIONS OF CONCESSION AND LEASE RELATIONS IN THE SPHERE OF MUNICIPAL WATER SUPPLY OF UKRAINE

АНОТАЦІЯ

Оцінено якість питної води та стан комунальних водопроводів. Проаналізовано зарубіжний досвід застосування довгострокової оренди з інвестиційними зобов'язаннями приватного партнера та доведено доцільність запровадження її та концесії у комунальному водопостачанні України. Доведено, що використання заохочувального тарифоутворення на послуги водопостачання слугуватиме потужним стимулом для приватного бізнесу до співпраці в рамках державно-приватного партнерства. Проаналізовано зарубіжні та вітчизняну моделі заохочувального тарифоутворення на послуги водопостачання, сформульовано відповідні висновки.

Ключові слова: комунальне водопостачання, інвестиції, оренда, концесія, стимулююче (заохочувальне) тарифоутворення, регулювання.

АННОТАЦИЯ

Оценены качество питьевой воды и состояние коммунальных водопроводов. Проанализирован зарубежный опыт применения долгосрочной аренды с инвестиционными обязательствами частного партнера и доказана целесообразность использования ее, как и концессии, в коммунальном водоснабжении Украины. Доказано, что использование поощрительного тарифообразования на услуги водоснабжения будет служить мощным стимулом для частного бизнеса к сотрудничеству в рамках государственно-частного партнерства. Проанализированы зарубежные и отечественные модели поощрительного тарифообразования на услуги водоснабжения, сформулированы соответствующие выводы.

Ключевые слова: коммунальное водоснабжение, инвестиции, аренда, концессия, стимулирующее (поощрительное) тарифообразование, регулирование.

ANNOTATION

The quality of drinking water and the state of municipal water supply systems have been estimated. The foreign experience of the use of long-term lease with investment obligations of the private partner has been analyzed and the expediency of introduction of this kind of lease and the concession into the water supply of Ukraine has been demonstrated. It has been proved that the use of promotional tariffs setting for water supply services will serve as a powerful incentive for the private sector to collaborate in the public-private partnership. The foreign and domestic models of promotional tariffs setting for water supply services have been analyzed and the appropriate conclusions have been formulated.

Keywords: municipal water supply, investment, lease, concession, promotional (incentive) tariffs setting, regulation.

Постановка проблеми. Комунальне водопостачання (КВ) України перебуває у деградуючому стані. Держава неспроможна забезпечити комунальні водопостачальні підприємства (КВП) субсидіями в необхідних їм обсягах, муніципальна казна порожня, інвестиції від приватного сектора та міжнародних фінансових

організацій практично відсутні. На додаток – недосконала та відстала методика встановлення тарифів на послуги водопостачання (ПВ), використання якої призводить лише до зростання збитковості підгалузі. Задекларовані у багатьох урядових програмах заходи щодо залучення у КВ капіталів приватного сектора у вигляді співпраці з ним в рамках державно-приватного партнерства (ДПП) не виконуються. Тому пошук шляхів виведення підгалузі з кризового стану, залучення інвестицій та запровадження сучасних, апробованих на міжнародному рівні методик тарифоутворення на ПВ є на сьогоднішній день надзвичайно актуальним науковим та практичним завданням.

Аналіз останніх джерел досліджень і публікацій. Аналізу стану, в якому опинилось житлово-комунальне господарство (ЖКГ) країни, присвячено немало досліджень вітчизняних і зарубіжних науковців. У них пропонуються найрізноманітніші заходи щодо його оздоровлення, акцентується увага на недосконалості системи встановлення тарифів «витрати плюс» тощо. Серед них, на наш погляд, вигідно вирізняється праця [1], в якій, окрім аналізу проблем системи тарифного регулювання природних монополій і завдань щодо її вдосконалення, ґрунтовно описані найбільш розповсюджені у світовій практиці методи заохочувального (стимулюючого) тарифоутворення.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Зазначена вище праця не містить детального аналізу вітчизняних заохочувальних методик тарифоутворення на послуги водопостачання. Крім того, зважаючи, що після стабілізації політичного становища в Україні формами ДПП, які доцільно буде якомога швидше імплементувати в підгалузь КВ з метою її інвестиційного наповнення і, відповідно, подальшого розвитку, є концесія та довгострокова оренда з інвестиційними зобов'язаннями приватного партнера (ДОІЗПП), у цій та інших працях не виявлено рекомендованих для зазначених форм методик стимулюючого тарифоутворення.

Постановка завдання. Виконати аналіз методик заохочувального (стимулюючого) тарифо-

утворення у водопостачанні, які використовуються на міжнародному та вітчизняному рівні. Сформулювати висновки щодо ефективності та доцільності їх застосування у вітчизняному КВ за умови запровадження в ньому концесійних відносин і для випадку ДОІЗПП.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вода є одним із основних продуктів харчування людини. Доступність і якість питної води визначають здоров'я нації. Від рівня забезпечення населення чистою питною водою безпосередньо залежить зменшення смертності (особливо дитячої) та тривалість життя населення. Адже давно доведено, що невідповідність питної води санітарно-бактеріологічним показникам є однією із причин виникнення та поширення гепатиту, інфекційних кишкових захворювань, хвороб шлунково-кишкового тракту, посилення негативного впливу на організм людини канцерогенних і мутагенних факторів, а також призводить до паталогічних процесів. Значна нестача фтору у питній воді обумовлює широко розповсюджене в Україні захворювання карієсом. В історії розвитку людства відомі випадки, коли відсутність доступу до чистої води і систем каналізації призводили до масових захворювань населення та поширення епідемій.

В Україні продовжує залишатись досить високим рівень хімічного та біологічного забруднення поверхневих і підземних вод, їх якість не відповідає вимогам санітарного законодавства. Найвні очисні споруди, технології очистки та знезараження питної води не спроможні очистити її до рівня показників безпеки. Нестандартні проби питної води з комунальних водопроводів протягом останніх років наглядно демонструють її невідповідність встановленим нормативам [2, с. 55-56]:

- за санітарно-хімічними показниками: у 2011 р. – 16%, у 2012 р. – 16,3%, у 2013 р. – 14,9%;

- за санітарно-бактеріологічними показниками: у 2011 р. – 14,0%, у 2012 р. – 11,9%, у 2013 р. – 13,8%.

До основних причин невідповідності комунальних водопроводів санітарним нормам належать відсутність зон санітарної охорони, необхідного комплексу очисних споруд та знезаражуючих установок. Питома вага комунальних водопроводів, яка не відповідає санітарним нормам протягом 2011–2013 рр. через зазначені причини, становила:

- через відсутність зон санітарної охорони: у 2011 р. – 46,3% [3, с. 62]; у 2012 р. – 44,9% [4, с. 55], у 2013 р. – 40,7% [2, с. 58];

- через відсутність необхідного комплексу очисних споруд: у 2011 р. – 35,6% [3, с. 62]; у 2012 р. – 38,1% [4, с. 55], у 2013 р. – 51,1% [2, с. 58];

- через відсутність знезаражуючих установок: у 2011 р. – 36,2% [3, с. 62]; у 2012 р. – 29,9% [4, с. 55], у 2013 р. – 34,1% [2, с. 58].

Безумовно, до стану глибокого занепаду підгалузь КВ призвела, насамперед, нестача фінансування. Адже значна частина витрат КВП пов'язана з необхідністю придбання окремих видів обладнання та реагентів (флокулянтів, коагулянтів, біоцидів, сорбентів, іонообмінних смол, окислювачів, антикипінів, стабілізаторів, синтетичних фільтруючих завантажень тощо) за кордоном. Тому ефективне реформування КВ можливе лише шляхом імплементації нових економічних та організаційних механізмів, зокрема і в рамках ДПП. Завдяки останньому можливе залучення у підгалузь довготермінових приватних інвестицій, насамперед, – за рахунок інтенсивного налагодження концесійних та орендних відносин. При цьому оренда повинна бути довгостроковою, з інвестиційними зобов'язаннями приватного партнера.

В Україні орендні відносини у сфері КВ перебувають на стадії становлення, тоді як на світовому рівні оренда (зокрема ДОІЗПП) є однією з форм ДПП, які широко практикуються у сфері водогосподарської діяльності. Наприклад, у Франції – лідерів з застосування ДПП у сфері водопостачання та водовідведення, контракти оренди складають 85 % від загальної кількості укладених угод [5], при цьому укладаються вони на термін від 5 до 12 років. У польському місті Гданськ інфраструктуру водопостачання успішно орендує спільне підприємство «Saur Neptun Gdansk» (муніципалітет і французька компанія Saur), результатами чого стали, насамперед, істотне зростання показників виробничої діяльності КВП та якості отримуваних споживачами ПВ [6, с. 60-61].

Серед країн пострадянського простору безсумнівним лідером щодо кількості укладених орендних угод в області ЦВ була та залишається Російська Федерація. Наприклад, ВАТ «Российские коммунальные системы» лише протягом 2003–2006 рр. були укладені орендні угоди в містах Благовещенськ (оператор – ВАТ «Амурские коммунальные системы»), Кіров (оператор – ВАТ «Кировские коммунальные системы»), Пермь, Березники, Красноярськ (у всіх трьох випадках оператор – ТОВ «Новогор-Прикамье»), Петрозаводськ (оператор – ВАТ «Петрозаводские коммунальные системы»), Тамбов (оператор – ВАТ «Тамбовские коммунальные системы»). ТОВ «Росводоканал» протягом 2003-2007 рр. укладено угоди оренди в містах Барнаул (оператор – ТОВ «Барнаульский водоканал»), Краснодар (оператор – ТОВ «Краснодар Водоканал»), Омськ (оператор – ВАТ «Омскводоканал»), Оренбург (оператор – ТОВ «Оренбургводоканал»), Тверь (оператор – ТОВ «Тверьводоканал»), Тюмень (оператор – ТОВ «Тюменьводоканал») та Калужській області (оператор – ТОВ «Калужский областной водоканал»). ВАТ «Евразийский» у 2006 р. укладено договори оренди у Ростовській області (оператор – ВАТ ВО «Водоканал г. Ростова-на-Дону») та Краснодарському краї

(оператор – ТОВ «Югводоканал») [7, с. 71-72, 124-125]).

Навіть незначна кількість наведених прикладів свідчить про доцільність укладання угод ДОІЗПП та концесійних договорів у підгалузь КВ нашої країни. Однак для цього приватні оператори повинні мати чіткі гарантії повернення інвестицій. У значній мірі запорукою цьому може служити довготермінове інвестиційне планування та тарифне регулювання. Тобто в істотних умовах угод про співпрацю повинні бути відображені, перш за все, довготермінові параметри регулювання діяльності концесіонера/орендатора, його витрати на створення або реконструкцію об'єктів КВ, показники надійності та якості ПВ, енергоефективності виробничих процесів тощо і (що особливо важливо для приватного партнера) порядок відшкодування витрат інвестора. Крім того, муніципалітет повинен бути зацікавленим, щоб договір містив вимогу щодо залежності величини тарифу на водопостачання від досягнення компанією-оператором показників якості послуг, обумовлених інвестиційними та виробничими програмами КВП.

Діюча на сьогоднішній день у КВ система тарифоутворення, заснована на використанні методу «витрати плюс» (суть якого полягає у покриванні тарифом усіх витрат, понесених КВП), давно потребує реформування. Її недосконалість обумовлена, насамперед, тим, що споживач оплачує всі неефективні витрати водопостачальних підприємств (ВП). Крім того, окремі структури зацікавлені у збереженні системи, яка забезпечує вирішення їх соціальних запитів – відпочинку, охорони здоров'я, задоволення культурних потреб тощо. Важливими є також короткострокові фіскальні інтереси, за якими завищені тарифи на ПВ забезпечують збільшення податкових надходжень у казну.

Безумовно, приватного інвестора в рамках концесійної або орендної діяльності в області КВ набагато більше влаштує модель заохочувального (стимулюючого) регулювання ціноутворення на ПВ. У міжнародній теорії та практиці такі моделі/системи з'явилися у 60-х роках минулого століття. Їх характерною рисою є орієнтування на певні показники, врахування яких в процесі ціноутворення забезпечить стимулювання до зростання ефективності виробничої діяльності. Найчастіше застосовуються такі заохочувальні методи тарифного регулювання, як метод встановлення граничного рівня ціни, метод встановлення коефіцієнтів зміни ціни (модифікація попереднього методу), метод встановлення граничного рівня прибутку, метод вимірювання конкуренцією, метод плаваючої шкали, метод часткового коригування витрат, метод регулювання через визначення низки заохочувальних заходів, закріплених у договорі, метод цільового заохочення, а також комбіновані схеми. Серед зазначених методів найбільшого поширення в області водопостачання

набув перший – у Великобританії, Аргентині, Малайзії, Новій Зеландії, Перу тощо [1, с. 18].

Основне завдання методу встановлення граничного рівня ціни – послабити залежність тарифу від величини витрат на надання ПВ. За ним орган, який здійснює регулювання тарифів, встановлює на кожен період їх дії (3-5 років) верхню межу тарифу. Протягом зазначеного терміну регулюючий орган не вимагає від ВП перерахунку тарифу відповідно до динаміки величини витрат на забезпечення ПВ. Але при цьому тариф підлягає щорічному коригуванню на індекс цін і показник ефективності галузі. Для першого року тариф на водопостачання розраховується за традиційним методом «витрати плюс», а для кожного наступного – на підставі коригування тарифу попереднього року з урахуванням індексу інфляції, показників ефективності та фактору, який враховує вплив непередбачуваних обставин або подій, які не залежать від діяльності ВП. Характерно, що величини таких складників тарифів, як витрати діяльності та прибуток, переглядаються лише після закінчення зазначеного вище терміну. Головна перевага цього методу полягає в отриманні підприємством стимулів до скорочення витрат протягом терміну дії затвердженого тарифу [1, с. 18-20].

Деяко рідше у водопостачанні зарубіжних країн використовується метод встановлення коефіцієнтів зміни ціни. Його використання дозволяє не лише досягнути виконання завдання попереднього методу, але й на тривалій період понизити реальні витрати споживачів за надані ПВ. Суть методу полягає у створенні формули щорічного розрахунку тарифу на водопостачання для певного терміну (найчастіше – 3-5 років), враховуючої дефлятор RPI («індекс споживчих цін») і фактор підвищення продуктивності. За аналогією з попереднім методом, тариф для першого року розраховується за схемою «витрати плюс», а для кожного наступного – за згаданою вище формулою. Використання цього методу забезпечує обмеження темпів зростання тарифів у рамках темпу інфляції. Крім того, для нього властивий надзвичайно важливий соціальний аспект, а саме заспокоїливий вплив на споживачів послуг щодо майбутнього підвищення тарифів на водопостачання [1, с. 21].

Метод встановлення коефіцієнтів зміни ціни спонукає ВП до чіткого контролю за власними витратами, стимулюючи їх зменшення, адже зростання продуктивності понад заплановані показники забезпечить збільшення прибутку. Теоретично припустимо, що планова величина економії на витратах (фактор ефективності) може перевищити темпи інфляції, а це забезпечить зниження ціни у реальному вимірі. У випадку отримання прибутку меншого за нормативне значення (13%) він залишається у розпорядженні водопостачальної компанії. Якщо ж прибуток перевищує норматив, то з його надлишкової частини компанія отримує лише певну долю (найчастіше 50%) [1, с. 21].

До визнаних, підтверджених практичним зарубіжним досвідом переваг даного методу належать: можливість реального стимулювання продуктивності; отримання значного соціального ефекту у вигляді стримування зростання цін на ПВ; неможливість перехресного субсидування; самокупність ВП завдяки гарантуванню збереження вигод від підвищення ефективності протягом періоду між переглядами фактора ефективності (планової величини економії на витратах); обмеження можливостей втручання регуляторного органу; прозорість процедури регулювання [1, с. 21-22].

Практичні підходи до використання методів стимулюючого регулювання в різних країнах різні. Порівняльний аналіз різноманітних методів стимулюючого тарифоутворення свідчить, що найбільшою мірою інтересам споживачів ПВ відповідає розрахунок тарифів від індексу споживчих цін. Однак, наприклад, у США, прийнявши за основу метод встановлення коефіцієнтів зміни ціни, за коригувальний показник комунальних тарифів обрано дефлятор ВВП. Використання такого методу регулювання в значній мірі дозволяє запобігти неефективним витратам та уникнути зростання капіталоемності. Дефлятор ВВП та індекс виробників, порівняно з іншими коригувальними показниками, значно більше відповідають інтересам водопостачальних компаній. Адже у виробників послуг залишаються всі вигоди, отримані за рахунок зростання ефективності в період між переглядами тарифів, що, безумовно, слугує вагомим стимулюючим фактором для їх виробничої діяльності. За цим методом при правильному виборі вихідних регулюючих параметрів певна частка зростаючої ефективності передається споживачам послуг у вигляді зниження цін і тарифів [1, с. 22; 8, с. 363].

Розуміючи складність ситуації в ЖКГ, урядом України також було розпочато роботи зі створення механізмів стимулюючого регулювання тарифів. Досить згадати Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ від 14.12.2012 № 630 «Про затвердження порядку розроблення, погодження та затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сферах теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення», Закон України від 21.06.2012 № 4998-VI «Про внесення змін до Закону України «Про природні монополії», Постанову Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг (далі – Комісія), від 02.11.2012 № 356 «Про затвердження Методики формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення на принципах стимулюючого регулювання» [9] (далі – Методика), Постанову Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 552 «Деякі питання виконання інвестиційних програм у сферах теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення» тощо.

Безумовно, надзвичайно важливою для розвитку підгалузі у цьому напрямку є Постанова Комісії від 02.11.2012 № 356 [9] про затвердження згаданої вище Методики. Ця Методика встановлює механізм формування тарифів на ЦВ для суб'єктів природних монополій, які здійснюють або мають намір здійснювати господарську діяльність із водопостачання на підставі відповідних ліцензій, виданих Комісією, та прийняли рішення про застосування стимулюючого регулювання за погодженням із нею.

За Методикою, до початку регуляторного періоду (проміжку часу між двома послідовними переглядами необхідного доходу та параметрів регулювання, що мають довгостроковий термін дії, тривалістю 5 років, за винятком першого регуляторного (перехідного) періоду, тривалість якого становить 3 роки) Комісія встановлює параметри, що мають довгостроковий термін дії та є незмінними протягом регуляторного періоду, а саме: показник ефективності для контролюваних операційних витрат (починаючи з другого регуляторного періоду); цільовий показник якості послуг (починаючи з другого регуляторного періоду); регуляторну норму доходу (окремо для регуляторної бази активів, введених до переходу до стимулюючого регулювання, та окремо для регуляторної бази активів, введених після переходу до стимулюючого регулювання); цільовий коефіцієнт технологічних витрат та не облікованих витрат води в мережах; цільовий показник питомих витрат електроенергії на технологічні потреби; коефіцієнт згладжування необхідного доходу.

До початку регуляторного періоду прогнозні значення параметрів розрахунку необхідного доходу за Методикою мають визначитися у відповідності із Прогнозом економічного і соціального розвитку України та основних макроекономічних показників економічного і соціального розвитку України, до яких віднесені: індекс споживчих цін; індекс цін виробників промислової продукції; індекс зростання середньомісячної заробітної плати; а також на підставі поданих до Комісії в установленому порядку даних ліцензіатів щодо планових річних обсягів централізованого водопостачання (ЦВ) та схваленої в установленому законодавством порядку інвестиційної програми.

На основі параметрів регулювання, що мають довгостроковий термін дії, та прогнозних значень параметрів розрахунку необхідного доходу, визначених на весь регуляторний період, розраховується прогнозний необхідний дохід ліцензіата на кожен рік регуляторного періоду, до якого з метою обмеження коливань тарифів Комісія застосовує механізм згладжування.

Протягом регуляторного періоду щорічно проводиться коригування згладженого необхідного доходу, що встановлюється на наступний рік регуляторного періоду, з урахуванням відхилень фактичних значень параметрів розрахунку необхідного доходу від прогнозних

значень параметрів розрахунку необхідного доходу. При коригуванні необхідного доходу також враховується відповідність цільовому показнику якості послуг, технологічних втрат та необлікованих витрат води.

Згідно із Методикою, тариф на водопостачання для всіх споживачів ліцензіата з ЦВ (незалежно від категорії) має бути єдиним. При цьому для його визначення ліцензіат за встановленою формою подає до Комісії (у друкованому й електронному вигляді) обґрунтовані належним чином розрахунки тарифів на певний регуляторний період. У першому році першого регуляторного періоду цільовий коефіцієнт технологічних втрат та необлікованих витрат води в мережах водопостачання встановлюється Комісією на підставі фактичних даних ліцензіата в базовому році. Річні плани обсягів подачі води в мережу, обсяги ЦВ мають визначатися на підставі фактичного (за останні п'ять років) та прогнозованого обсягів ЦВ з урахуванням укладених договорів зі споживачами та інших техніко-економічних факторів. Щоб запобігти різким коливанням тарифів на водопостачання, Комісія має застосовувати механізм згладжування необхідного доходу шляхом його перерозподілу між роками в межах одного регуляторного періоду.

Безумовно, Методика має стимулюючий характер, значно якісніша та досконаліша за метод «витрати плюс» і може задовольнити вимоги до тарифоутворення концесіонерів та орендарів (у випадку ДООЗПП). Вона забезпечить можливість отримання компаніями-операторами доходу на інвестований капітал (у вигляді прямих інвестицій чи позикових коштів), залишати його в своєму розпорядженні та вкладати в розвиток підприємства.

Досить важливі уточнення в сферу інвестиційної діяльності підприємств КВ внесені Постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 552 «Деякі питання виконання інвестиційних програм у сферах тепlopостачання, централізованого водопостачання та водовідведення» [10], якою затверджено Порядок здійснення контролю за виконанням інвестиційних програм у перерахованих у назві Постанови сферах. У ній, зокрема, зазначається, що граничним рівнем вартості інвестицій, які можуть залучатися суб'єктами господарювання за інвестиційними програмами у сфері водопостачання й які включаються до економічно обґрунтованих витрат на надання ПВ, є фактична ефективна відсоткова ставка, за якою суб'єкт господарювання залучає інвестиції та яка не може перевищувати розміру облікової ставки Національного банку України плюс 3 відсотки. Крім того зазначається, що суб'єкти господарювання можуть залучати інвестиції лише в обсягах, які спроможні повернути протягом строку виконання інвестиційних програм без виникнення ризику втрати ними фінансової незалежності, а граничний термін дії інвестиційних

програм не може бути меншим строку повного погашення зобов'язань за ними.

У цілому відстежується чітке розуміння владними структурами (незалежно від їх політичного окрасу), що прийшов час не лише декларувати, але й якомога ширше впроваджувати у підгалузь КВ найрізноманітніші форми інвестиційних залучень, інтенсифікувати для цього співпрацю з приватним сектором, використовуючи при цьому всьому стимулююче тарифоутворення. Однак із стабілізацією політичної ситуації та налагодженням у підгалузі КВ концесійних та орендних відносин приватний інвестор може не погодитись використовувати єдину, затверджену Комісією та описану вище Методику формування тарифів на водопостачання.

Тому, на наш погляд, прагнучи залучити у підгалузь КВ капітали приватного бізнесу, ні в якому разі не можна догматично обмежувати його не завжди досконаліми, не підкріпленими практичним досвідом, лише вітчизняними напрацюваннями в області стимулюючого тарифного регулювання, навіть якщо вони базуються на певних зарубіжних прототипах. Особливо це стосується випадків залучення на ринок водопостачання міжнародних спеціалізованих організацій і фірм, в арсеналі яких – великі набуті навички роботи в різних регіонах світу з їх особливостями. Державна політика в області інвестиційного розвитку підгалузі КВ повинна бути гнучкою та прозорою, дозволяти інвесторам (а такими, у випадку стабілізації політичної ситуації та наведення порядку в законодавчій базі, насамперед, будуть концесіонери та орендарі – у випадку ДООЗПП), безумовно, за наявності його чіткого економічного обґрунтування, застосовувати інші, використовувані у світовому водогосподарському секторі (описані вище в статті) заохочувальні методики тарифного регулювання на ПВ. Адже одне з основних завдань підгалузі – не упустити інвестиції, за їх рахунок відновити інфраструктуру КВ, підвищити рівень ПВ, а особливо – якість питної води, запоруку здоров'я та подовження тривалості життя кожного з нас.

Висновки. Не лише розвиток, але навіть можливість подальшого функціонування підгалузі КВ неможливі без надходження інвестицій в рамках співпраці з приватним сектором, насамперед за рахунок реалізації концесійних проектів та укладання угод ДООЗПП. Одним із основних чинників, який заохотить приватний сектор до такої співпраці, є використання заохочувального (стимулюючого) тарифоутворення на ПВ. Безумовно, запропонована Комісією Методика формування тарифів на ЦВ на принципах стимулюючого регулювання є вагомим внеском в імплементацію концесійних та орендних відносин у сферу КВ. Однак майбутнє – лише за можливістю вільного, але якісно обґрунтованого вибору прогресивної, перевіреної міжнародним досвідом методики в рамках кожного

проекту концесії чи ДОІЗПП у сфері КВ, що у свою чергу потребує від органів центральної виконавчої та місцевої влади, а також органів місцевого самоврядування проведення гнучкої та прозорої політики.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Вдосконалення системи тарифного регулювання природних монополій // Центр сприяння інституційному розвитку державної служби при Головному управлінні державної служби України. – 2006. – 32 с.
2. Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2013 році // Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. – 2014. – 454 с.
3. Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2011 році // Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. – 2012. – 642 с.
4. Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2012 році // Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. – 2012. – 450 с.
5. Рекомендації щодо дорожньої карти розвитку водного сектору в Україні / Страсбург: DPA/PAD, 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.csi.org.ua/www/?p=2378>.
6. На пути преодоления негативных последствий децентрализации в секторе водоснабжения и водоотведения // OECD. – 2009. – 117 с.
7. Материалы регионального совещания по вопросам участия частного сектора в водоснабжении и водоотведении в странах ВЕКЦА. Москва, Минрегион, 28-29 января 2010 года // OECD. – 2011. – 141 с.
8. Тітяєв В. В. Сучасні проблеми тарифоутворення / В.В. Тітяєв // Комунальне господарство міст. – 2013. – № 108. – С. 360-364.
9. Постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг від 02.11.2012 № 356 «Про затвердження Методики формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення на принципах стимулюючого регулювання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1915-12/page>.
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 552 «Деякі питання виконання інвестиційних програм у сферах тепlopостачання, централізованого водопостачання та водовідведення» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/552-2014-%D0%BF>.